

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Zorou Šmolkovou ve věci

žalobce: **M. Š.**
zastoupen JUDr. M. O., obecným zmocněncem

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 5. 2018, o invalidním důchodu

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou doručenou zdejšímu soudu dne 10. 7. 2018 se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 30. 5. 2018, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila své rozhodnutí ze dne 23. 1. 2018, kterým žalobci od 14. 2. 2018 snížila invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně.
2. Žalobce namítal, že se v napadeném rozhodnutí žalovaná nevypořádala s jeho námitkami, protože ze všech obecných a speciálních vyšetření jednoznačně vyplývá, že se zdravotní stav k datu rozhodnutí nejenže nezměnil k lepšímu, ale že se spíše zhoršuje, když ataky Crohnovy choroby se spíše zvyšují a následky úrazu hlavy progredují zvyšováním pocitu nejistoty. Posudkový závěr lékaře ČSSZ považuje žalobce za neúplný a tendenční, bez reálné znalosti dopadů problematiky zdravotního stavu žalobce na životní podmínky a zbytkový pracovní potenciál žalobce. Zdravotní stav žalobce prakticky výkon soustavné výdělečné činnosti znemožňuje, ať již z hlediska zdravotního, tak z hlediska hygienicko – preventivního. Žalobce nesouhlasí s tím, že rozhodující příčinou poklesu jeho pracovní schopnosti je postižení podřazené pod kapitolu „duševní poruchy a poruchy chování“, když zdravotní stav žalobce je nejvíce ovlivňován fyzickými obtížemi.
3. U jednání žalobce doplnil, že byt zde jsou tři posudkové závěry, které se zcela shodují, žalobce s nimi nesouhlasí. Má za to, že Crohnova choroba u žalobce není v remisi, neboť tomuto závěru odporuje laboratorní vyšetření z 21. 3. 2019, které měla posudková komise k dispozici. V posudku posudkové komise není dostatečně zohledněno nově diagnostikované spánkové apnoe. Žalobce má za to, že jeho fyzické postižení (Crohnova choroba) a duševní postižení se navzájem násobí, čemuž neodpovídá 10% navýšení poklesu pracovní schopnosti. Navrhl proto zpracování revizního posudku.
4. Žalovaná poukázala na závěry lékařských posudků, které považuje za objektivní. S ohledem na žalobní námitky žalovaná navrhla provedení důkazu posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) s tím, že na základě dosud zjištěného skutkového stavu i nadále trvá na napadeném rozhodnutí. U jednání na svém stanovisku setrvala.
5. Krajský soud poté co zjistil, že žalobní návrh je věcně projednatelný, přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalované (ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
6. Z připojeného posudkového spisu krajský soud zjistil, že žalobce je vyučený obráběč kovů, takto byl zaměstnán do přiznání částečného invalidního důchodu, poté pracoval jako dispečer. Pobíral částečný invalidní důchod od 28. 5. 2008, od 1. 1. 2010 byl invalidní v I. stupni, od 19. 12. 2012 invalidní v II. stupni. Dne 3. 8. 2013 v důsledku úrazu hlavy došlo ke zhoršení jeho zdravotního stavu. Posudkem ze dne 10. 7. 2014 změnil posuzující lékař Okresní správy sociálního zabezpečení v Ostravě stupeň invalidity na invaliditu třetího stupně ke dni 26. 6. 2014; za rozhodující příčinu nepříznivého zdravotního stavu žalobce určil zvláště závažné organické poúrazové postižení psychiky v terénu zánětlivého střevního a cévního postižení, srovnatelné se zdravotním postižením uvedeným v kapitole V. – duševní poruchy a poruchy chování, položky 1e) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. (dále jen „vyhláška“) s mírou poklesu pracovní schopnosti o 70%, což odpovídá invaliditě III.

stupně. Doby platnosti tohoto posudku byla stanovena do 30. 6. 2015.

7. V rámci kontrolního posudku dne 26. 5. 2017 lékař Okresní správy sociálního zabezpečení v Ostravě zjistil zlepšení zdravotního stavu žalobce, kdy za rozhodující příčinu jeho nepříznivého zdravotního stavu určil organickou úzkostně depresivní poruchu, stav po kraniotraumatu, které s přihlédnutím k závažnosti zdravotního postižení, jeho komplikacím, charakteru životního povolání i dalším onemocněním lékař podřadil pod kapitolu V. – duševní poruchy a poruchy chování, položky 1c) přílohy k vyhlášce a míru poklesu pracovní schopnosti určil při horní hranici daného rozpětí 45%, kterou dále navýšil o 10%, takže celková míra poklesu pracovní schopnosti žalobce činí 55%, což odpovídá invaliditě druhého stupně nikoliv třetího stupně. Na základě tohoto posudku rozhodla žalovaná dne 23. 1. 2018 o snížení výše invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně.
8. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky, ve kterých poukázal na to, že posudek nezohledňuje jeho základní onemocnění Crohnovou chorobou a nijak nereflektuje dopady tohoto onemocnění, se kterým jsou spojeny časté projevy nevolnosti a indispozic. Nesouhlasil s tím, že za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu určil lékař onemocnění duševní.
9. Žalovaná zadala zpracování posudku posudkovému lékaři České správy sociálního zabezpečení, který dne 14. 5. 2018 dospěl k naprosto stejnému posudkovému závěru, jako lékař Okresní správy sociálního zabezpečení; doplnil, že Crohnova choroba je podle gastroenterologických nálezů v remisi, a poukázal na to, že jednotlivá postižení se „*dle platné legislativy nescítají*“. Na základě tohoto posudku rozhodla žalovaná napadeným rozhodnutím.
10. Z posudku posudkové komise MPSV ze dne 27. 3. 2019, který soud nechal v průběhu řízení o žalobě vypracovat, krajský soud zjistil, že posudková komise ve složení z předsedy komise, dalšího lékaře z oboru psychiatrie a tajemnice, dospěla rovněž k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti k datu vydání napadeného rozhodnutí je duševní porucha zařazená do kapitoly V. položky 1c) tedy organická porucha středně těžká, představující stav po kraniotraumatu. Onemocnění Crohnovou chorobou není podle posudkové komise rozhodující příčinou nepříznivého zdravotního stavu žalobce, neboť je podle gastronomických nálezů v remisi, posudková komise však k tomuto onemocnění přihlédla při stanovení poklesu pracovní schopnosti žalobce, který určila při horní hranici vyhláškou stanoveného rozmezí na 45%, a dále navýšila o 10% vzhledem k původní profesi a omezené možnosti rekvalifikace. Z hlediska pracovního uplatnění byla vyloučena těžká fyzická práce a psychická práce v riziku úrazu, nočních směnách a trvale nepříznivých klimatických podmínkách.
11. Rozhodnutí správního orgánu o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon o OPSZ“), zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely námitkového řízení posuzuje Česká správa sociálního zabezpečení, a podle § 4 odst. 2 zákona o OPSZ, pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění je posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí; za tím účelem Ministerstvo práce a sociálních věcí zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu dotčených rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudků, neboť k

tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011 - 43).

12. Náležitosti posudku upravuje v ustanovení § 7 vyhláška č. 359/2009 Sb. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž účel posouzení a datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výsledek posouzení zdravotního stavu a míru poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, procentní míru poklesu pracovní schopnosti, stupeň invalidity, den vzniku invalidity, resp. den změny stupně invalidity nebo den zániku invalidity. Obligatorní náležitostí posudku je rovněž odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti. V případě, že se jedná o odnímání pobírané dávky důchodového pojištění podmíněné dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem nebo obdobně také přiznání nižšího stupně invalidity, je posudková komise MPSV ČR povinna přesvědčivě odůvodnit, v čem spočívá zlepšení nebo stabilizace zdravotního stavu pojištěnce při porovnání s obdobím, kdy odnímaná dávka byla přiznána, případně zda odnímaná dávka nebyla přiznána na základě posudkového omylu (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 3 Ads 45/2008 - 46). Jde-li přitom alespoň o invaliditu prvního či druhého stupně (tedy pokles pracovní schopnosti v rozmezí nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 69 %), musí posudek obsahovat rovněž tzv. pracovní rekomandaci, tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012 - 18).
13. V posuzované věci si krajský soud vyžádal shora specifikovaný posudek. Z jeho obsahu vyplývá, že posudková komise jednala a rozhodovala v řádném složení, za přítomnosti specialisty s odborností psychiatrie, tedy lékaře z oboru toho onemocnění, které je dominantní v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu žalobce. Posudek podle názoru krajského soudu má všechny shora uvedené náležitosti a přes poměrnou stručnost a značnou odbornost splňuje podmínku úplnosti a přesvědčivosti, posudková komise se vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi a své posudkové závěry náležitě a srozumitelně odůvodnila a posudek nevzbuzuje žádné pochyby; vysvětlila rovněž, proč považuje za rozhodující příčinu nepříznivého zdravotního stavu žalobce onemocnění duševní, kterým trpí po tzv. kraniotraumatu, tedy poranění hlavy, ke kterému došlo v roce 2013. K onemocnění Crohnovou chorobou, kterou žalobce akcentuje a subjektivně vnímá

jako rozhodující, posudkoví lékaři nepřihlédli z důvodu její tzv. remise - vymizení příznaků, nikoliv však onemocnění samého, která vyplývá z odborných vyšetření. Pokud má žalobce za to, že došlo k opětovnému vzplanutí této nemoci, což u jednání dokládal laboratorním vyšetřením z 21. 3. 2019, jde o skutečnost, ke které nebylo možno přihlédnout, neboť pro posouzení napadeného rozhodnutí je rozhodný zdravotní stav žalobce ke dni tohoto rozhodnutí, tedy zpětně; k pozdějším změnám nelze přihlédnout.

14. Za situace, kdy krajský soud shledal posudek posudkové komise za úplný a přesvědčivý, nevyhověl návrhu žalobce na zpracování revizního posudku, neboť k tomu není důvod; skutkový stav byl totiž zjištěn dostatečně pro rozhodnutí ve věci.
15. Podle závěru posudkové komise i posudkových lékařů Okresní správy sociálního zabezpečení a České správy sociálního zabezpečení odpovídá zdravotní postižení žalobce zdravotnímu postižení uvedenému v kapitole V. – duševní poruchy a poruchy chování, položka 1 – organické a symptomatické duševní poruchy, písmene c – středně těžké postižení, specifikované středně těžkým postižením myšlení, zřetelným odklonem od normy při výkonu některých aktivit a rolí, se kterým je spojen pokles pracovní schopnosti o 30 – 45%. S ohledem na další postižení Crohnovou chorobou v remisi nastal u žalobce pokles pracovní schopnosti o 45%, který byl navýšen s přihlédnutím k povolání žalobce a omezené možnosti rekvalifikace pokles pracovní schopnosti žalobce ve smyslu § 3 vyhlášky o dalších 10% na celkový pokles 55%.
16. Námitka žalobce, že účinky duševního postižení a postižení Crohnovou chorobou se vzájemně násobí, krajský soud nemohl přihlédnout, neboť takový postup, tedy navýšení poklesu pracovní schopnosti v důsledku více onemocnění, vzájemně propojených, o více než 10%, současná právní úprava neumožňuje, neboť podle § 3 odst. 3 vyhlášky je navýšení omezeno právě hranicí 10 procentních bodů.
17. Pro úplnost krajský soud dodává, že i kdyby za rozhodující příčinu nepříznivého zdravotního stavu žalobce byla považována Crohnova choroba, tak by to pro žalobce z hlediska přiznaného stupně invalidity nebylo výhodnější. Ve vyhlášce je Crohnova choroba zařazena do kapitoly XI. – postižení trávicí soustavy, oddílu c – postižení tenkého střeva a kolorekta, položky 4 - idiopatické střevní závěty, a vyhláška s ní spojuje pokles pracovní schopnosti u stavů upokojivě stabilizovaných (písmeno a) 10 – 20%, u středně těžké formy pak 30% – 40%, přičemž projevy, které středně těžkou formu specifikují (časté průjmy, značné odchylky v laboratorních nálezech, výrazné změny endoskopické, rentgenové, radionuklidové, se značným snížením celkové výkonnosti) žalobce nyní ani netvrdí a je tedy málo pravděpodobné, že by jeho postižení pod středně těžkou formu spadalo; v každém případě by celkový pokles pracovní schopnosti byl nižší, než při závěru, který učinili jak posudkoví lékaři, tak posudková komise MPSV.
18. Krajský soud proto uzavřel, že žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí byl invalidní ve smyslu § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, a to invalidní v druhém stupni podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění, který invaliditu druhého stupně spojuje s poklesem pracovní schopnosti 50% - 69%, přičemž pokles pracovní schopnosti u žalobce činil 55%. Žalovaná tak napadeným rozhodnutím správně potvrdila své rozhodnutí ze dne 23. 1. 2018, kterým žalobci invalidní důchod snížila z třetího na druhý stupeň. Žaloba není důvodná; krajský soud ji proto v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

19. V řízení byla plně procesně úspěšná žalovaná, které však v souladu s ustanovením § 60 odst. 2 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo; procesně neúspěšný žalobce právo na náhradu nákladů řízení nemá.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 10. července 2019

JUDr. Zora Šmolková
samosoudkyně